

11

16/2/70

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
 ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
 ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
 ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
 ΑΘΗΝΑΙ (136)

Margard

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
 ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ

'Αριθ. Έρωτ. Ορ. 1, 11/1970

A.
**ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
 ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ
 ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ**

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
 ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Σεπτέμβριος 1969 / 16 Σεπτεμβρίου 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. 'Εξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις) Μαγγανά
 (παλαιότερον ονοματα:), 'Επαρχίας Ζαΐδης ..
 Νομού Ζαΐδης ..
2. 'Όνοματεπώνυμον τοῦ ἔξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Πασίλυς
 Γαβριήλ ἐπάγγελμα διδάσκαλος
 Ταχυδρομική διεύθυνσις Μαγγανά Ζαΐδης
 Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἔξεταζόμενον τόπον Ἐξ. 26.
3. 'Απὸ ποια πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίαι :
 α) ονοματαὶ ἐπώνυμον Κυριακάνης Σελεύκος

.....
 ἡλικία 63 γραμματικαὶ γηπόσεις. Διποδοις Σημ. Γραμμ.
 τόπος κατοχυωγῆς

..... Χαϊδένιο Αγιατοτίπη Θράικη

β) Αγγελίους Αγγελία, τεττανία 58 ἐν Ναυπακτίᾳ Α. Θραίκης,
 γ) καραβινός καραβίνης 59 " " " Α. Θραίκης
 Α' α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

- 1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προσωρίζοντο διὰ σπορὰν καὶ ποῖαι διὰ
 βοσκὴν ποιμνίων ; Άγιος Μαγγανά (τάπος μαλακήγενος)
 καίσι (..... βοσνής.)

'Υπῆρχον αὕται χωρισταὶ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
 ματα ; Στηγράου χωρι. ΓΤΑΙ

- 2) Eις ποίους ἀνήκον ὡς ιδιοκτησίαι ; α) eις φυσικὰ πρόσωπα,
 δῆλ. eις τοὺς χωρικούς· β) eις γαιοκτήμονας ("Ελληνας ἢ ξένους, ὡς
 π.χ. Τούρκους")· γ) eις Κοινότητας· δ) eις μονάς κλπ.

..... Εἶς Τούρκονα μπούγδεο

- 3) 'Ο πατήρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
 γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
 του ; ?Οχι .. Πρὶν π.εθίσσων την. Διανέμεται εἰς τοι

..... Τίμων του

- β'. 1) Οι κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; *Ἄγηστοντες. λεπ. εἰς δεμέρος εργα.*
περισσότερον. ὅμως. λεπ. τ.π. γεωργίαν.
- 2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; *Ταλι. απελ. εἰς. ταν. γεωργίαν.*
- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ εἰργάζονται εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους δρους ὡς ἄπομα ἢ μὲν ὀλόκλητον τὴν οἰκογένειάν των ; *Ο.Τ.ον. πρωτ-*
πόλεων. τετραγωνίων. Θραμμ.. οἰρ. γάζοντα. διμορφικαμῶ
εῖς αὐτοῖς.. οἱ περιγένετον. πτυχοί.
- 2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισα-
 κατόροι κλπ.) Ποία ἦτο ἡ κοινωνική των θέσις ; ...
.μισακάτορες. Σ.Τ.ον. γενέτως οἱ πτωχοί.
- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα;) *Εἰς. γένεδη.*
- 4) 'Ἐχρησιμοποιεῖντο καὶ ἔργαται ; ἐποχικῶς, ἀηλ. διὰ τὸ θερισμὸν τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγυτὸν ἢ διὰ ὅλον τὸν χρόνον ; 'Απὸ ποὺ προήρχοντο οὗτοι ἢ σους ἐνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομίθιον εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ;
?Ἐχρησιμοποιοῦνται. δινδρε. ναι. γυναι. π.ε. ἐποχικῶς. Προηρ-
χοντο. εἰς. ταν. γερίνα. ?Ἐχομένωνεν λιμένο. μινδιλ. εἰς. γενέτην καὶ εἰδο
- 5) 'Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; 'Εάν νοι, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;
?Ἐχρησιμοποιοῦντα. νοι. προηρέτον. εἰς. ταν. γερίνα.
- 6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποὺ ἐπίγαιαν δι' ἀνεύρεσιν ἔργασίας ; *Σύρκολαι. δέν. λιμνοεργάσιαν. ν.ο. Γέρμαναργυρο-*
το. γερίνων. Γ.Ι. αὐτο. δεν. πάγκουναν. ειςόταν. γερίνων.
διη. εύρεσιν. εργασίας
- β) 'Ἐπίγαιαν ἐποχικῶς : ὡς ἔργάται ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρα-
 ματευτάδες (ἔμποροι) κλπ. ; *Ω.Σ. ?εργατοι. εποχή μετα*

- δ'. 1) Πῶς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: μὲν ζωϊκήν κόπρου (βιόν, αίγοπροβάτων κλπ.), φυτικήν (μὲν καῦσιν: α) τῆς καλαμίᾶς μετά τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἥ μὲν κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὄργωμαστος;
- Μέ.. Γνώμην.. μόρον.. μοι.. μὲν.. ποιῶν.. τῆς.....
μαργαρίτας.. μετεοράν.. θερισμού.....
.....
.....*
- 2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; .. *Κατα. τ.ο. 1935-36. έθν. μημρά. ποθάρτα.*

ε'. 'Απὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦ ἄροτρον καὶ αἱ γεωργίαι καὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; .. *Τα. ειδηροῦ. ἄροτρου. από το. 1922 μετ. έπιπλον.. Αἱ μηχαναὶ από τα. 1932.* ..

1) Σιδηροῦ ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, οὐλὴ, μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἔχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἢ προμήθεια αὐτοῦ; .. *Τα. ειδηροῦ. ἄροτρον. ἔχει μηχανισμούς.* ..

*ε. τα. συγκρι. μήκατα που παίρειν. σήμα. ν. 120..
περιτάσ. (ειδηράδη)* ..

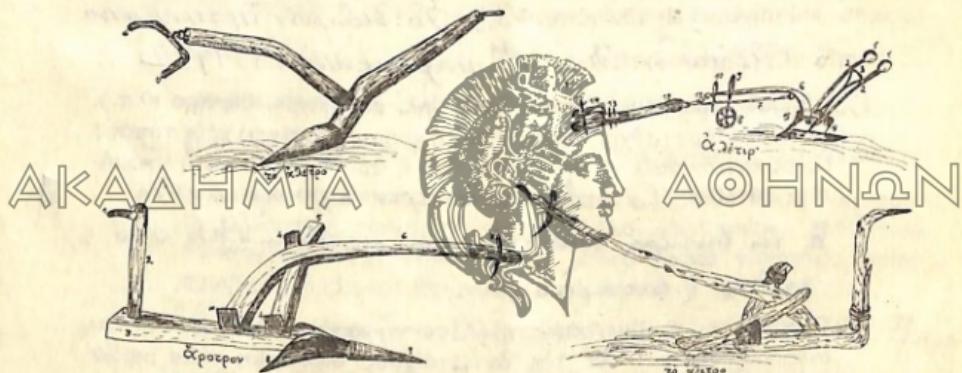
Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἀρότρου μὲν τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. *άντι* 4. *οὐραί* 7. *ταμιευδούρα* 10. *επιστατή*
 2. *μάνα* 5. *γελασίρι* 8. *χειροταβί* (2). *επιστατή*
 3. *γιγρό* 6. *τρυχό* 9. *εριτήρ* *χειροταβί*

- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε είναι ἐν χρήσει;) .. *1950-51* ..
- 3) Μηχανή θερισμοῦ .. *1932* ..

- 4) Μηχανή δεσμάτος τῶν στοχύων (δεματιῶν) ... 1.9.3.2.
- 5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ ... 1.9.3.2.
- στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον *εἰπῆρχον μνεῖν τιν. γρυγρέσσαν πολλοῖσι, εἰ. δ. ποτίοι. θεο. ιδειαν. δρυμ. ν. επεισαντίμεν. το. ξύλινο. ἄροτρον., συνιδεις διεν. δικρατηγ.*
- 2) Ποία ἦτο ἡ μορφὴ τοῦ παλαιοῦ ξύλινου ἄροτρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποιᾶται διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον, σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα; *Ιδιο μέ τω οὐτεινον; γρυγρός αλινέρι.*

3) Ιχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς δριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἔξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. *αντιτί* 6. 11.
2. *χιρολαβή* 7. 12.
3. *οινιάς* (2) 8. 13.
4. *έκατ. δρυμ. θεού* 9. 14.
5. *τέλνα* (γάτα στρεβο) 10. 15.

(1) Εάν εἶναι δυνατὸν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐάν ὑπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρίθμησιν).

- 4) Τὸ ὄντος. Τὸ ὄντος ἕτοι μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὄντος (ἢ τὸ ἐν χρήσει, ἐάν εἴναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἔκαστου.

Τὸ ὄντος. Μορφή. Είναι τὸ ὄντος αὐτοῦ. 1. ἡ.

Τὸ ὄντος. Μορφή. Είναι τὸ ὄντος αὐτοῦ. μεγεῖ. οὐτέρον.

- 5) Ποιὸν τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; ... Τὸ σχῆμα...

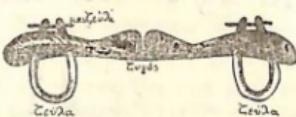
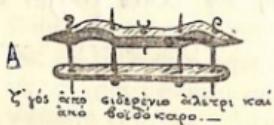

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάτι κλπ.).....

Σκεπάρνι. πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι.....

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτρον (ζευγάρισμα, ὅργωμα) ποῖα ζῷα ἔχρησιμο-ποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῷον, δηλ. Ἱππος, ἡμίονος, ὄνος. .*Δινώδεω. Κοάτη. Σέν. Σέν. Ζαπού.*.....
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὅργωμα δύο ζῷα ἢ ἕν; ..*Διπό. Σέν. Σέν. Ζαπού.*.....
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲν δύο ζῷα ἥτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; ..*Ζαραγριούς. Ηρω. Ο. Ζυγός.*.....

Σχεδιάσσατε τὴν μορφὴν τοῦ παλαιοτέρου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἔξαρτήματα αὐτοῦ. (Τ. λούριά, λοῦρα, ζεῦλες, πιζεύλια κλπ.). ..*Ομοιοι Ζεύλου. Αντωνέλλη. Ε. Αρι. Βερενίκη. Πρασσούντας. Ναΐα. Παραμύνη. ή αλλατα.*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

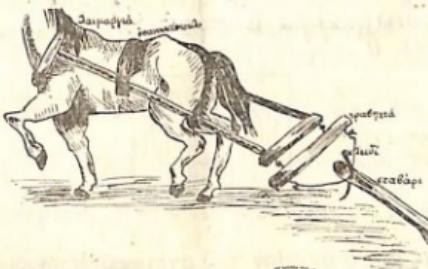
- 10) Σχεδιάσσατε ίδιαιτέρως τὴν μορφὴν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. ..*Αἴγου. Σπ. Επίσημη. Βενένη. Λιβαν. Γρεζινού. Διρχούερα. Ειντικατάσταση. Βαν. Φιλ. Σινόπρεπ.*.....
- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὅποιος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λοῦρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὅργωμα; (Σχεδιάσσατε αὐτόν). ..*Ω. Ε. Ζαφείρα. Ω. Ζαφείρα.*.....

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὅργωμα δι' ἓνὸς ζώου; ..*1922. (Άλεξανδρία)*

Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον; ..*Μ. Ίνα μπαναγιάνι (Ξένιλα). το. δημοτ. ανδείσια. μ. Τούρρερ ο. παν. Φένιο σχοινία διέλεινα στὰ ἄντα τοῦ μπαναγιάνιον.*

Περιγράψατε και σχεδιάστε (ή φωτογραφήσατε) τὴν σκευήν,
τὴν ὃποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἡ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον... *(Anthonij)*

• Гарвард:

ζ. Ἀροτρίασις (ὅργωμα) καὶ σπορά.

- α) Ποιος ώργωνε παλαιότερον (ή σημερόν); 1) ανδρας (ό ιδιοκτήτης του άγκρου ή άλλος). 2) γυναίκα; 3) μητέρας. Σημειώστε ποιά ή συνθέτει εις τόν τοπον σας Σιντινα. ο Βαυόρας. Αγγλος
αλι. οι. γυναίκες.....

τοῦ ἀχροῦ ή ἄλλος; 2) γυναικας; 3) πιπερίτης. Σημειώσατε ποια
ἡ μουνιδεία εἰς ταν τόπουν σας Σύντομα. Ο Επορρός. Αγροτικός.

- β) 1) Περιγράψατε λεπτομερώς, πώς γίνεται τό ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ή τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄρτον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν). *Τὰ... βοδια. γενογκι. το. ξύλινον. λυργόν. μεγαλύνετε. μύσον.. το. δι. οἱ λογοτ. δημοτ. σίνατε. ἀνατέρω. ποι. διατ. φανταστ. εἴτε μηδενικόν επιχειρεῖται*

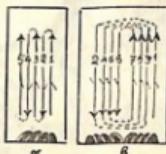
2) Πῶς γίνεται τό ζεύξιμον εἰς τό σιδηροῦν ἄρτον.....
μή.. λυγό). ποι. το.. γεμιζάρι ..(Το. γεμιζάρι. ιννα. διέτα. καμέν. δέο. εί. μέτων. τι. διών μή το. διόπτρ. γραβ. το. οροφήν

3) Πῶς κατευθύνεται ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῷα (ή τὸ ζῷον) κατά τὸ ὅργωμα; μὲ σχοινί, τοῦ ὅποιον τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῆ εἰς τὰ κέρωτα τῶν ζῷων (ή, ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία).
μή.. έχοντα, το. διπλ. ποι. τοι. θαμφα. έχ. ποι. διδή. έτι τάκατοι τον. γένεται.....

- 4) Σχεδιάσατε πῶς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πῶς γίνεται σήμερον) τὸ ὅργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εύθειαν γραμμήν, ώς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);
-
.....

ἢ ὁργώνεται περιφερειακῶς ώς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Δια. Σχεδιάγραμμα. β. +

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὅργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὅργωματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὅργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λαοτίδας (Ὀπλ. σπορές ἢ σπορίες, στάμες, σταστές, μεσοδράσεις Κ.Λ.Π.) ; *Ο.Δ. Ορα φα. μόν τα. ὅργωμα. τον. οχρόν. εγίνετο
εἰς Λαριδας. (σπορά). Η μ. (πλατανο). .*
-

Πῶς ἔχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά) ; μὲ αὐλακιάν ;
μέ. αὐλακιάν.

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπάνην, δῆλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῆται ἄροτρον ; ...*Ο.Δ.δ. ον. η πλάχη. τετάια. συνήθεια.* .
-

- 7) Ποῖοι τρόποι ἡ εἶδη ὅργωματος (ἀροτριάσεως) ἥσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δῆλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὑνί: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ. *Ο.Δ.ο.ι.τρά.ο.δ.ι.ζ.κων
θν. ψετένη, ταμαλόγια. μέ.. τ. θ. ἐδαφο. τ. σ. ψωραγιαν
μεν. γνή: εποχαγραμματα. ψω. άποια. έγινε. τα. τα. θέρμαντα.
Έργων μενοινα. ἐν. εἴδη των σινης κα.*

Εις ποια δργώματα (σποράς) γίνεται χρήσις τῶν τρόπων τούτων
ἢ ἄλλων. Διατάξις. Βορείων. Τέλος. Ειπον. Συμφέρεις. Κακοί. Κακοί. Βενέρια

Επιπλέοντα. Ζωή. Εργατικά. Πλαγία.....

γ) Ἀροτριάσεις (δργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σπορᾶς:

1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα δργώματα ἔγίνονται (ἢ
γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικήν περίοδον. Πῶς λέ-
γονται (ὄνοματολογία) τὰ δργώματα αὐτά: π.χ. καλλιθυριγιά,
διβόλισμα, γύρισμα κλπ. Σύνοψις... Μέσο. Δργ. μάκια

... Σέ. πράτα. Τά. περιλεπτικά. Η. οικοδ. Απάντ. Βενέρι.

απο. ζωή. γέραμα... γέραμα... πεπ. τά. Μητρά. εφ...

. φθινοπωριαν. πεπ. τά. Βορείων. πον. Σελήνα...

. Βορείων. Σελήναμα.....

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Απαντήσατε δημοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Διατάξις. Βορείων. Ζωή. Τά. Π. Φ. Β. Β. Φ. Σ. Σ. Σ. Σ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ σπιτάρτου τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρα-
νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

Ἐπί. έν. έπος. ή. μέσο.....

4) Πόσα δργώματα γίνονται διὰ κάθε είδος καλλιεργείας (σίτου, κρι-
θῆς, ἀραβισίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν είδῶν κλπ.) καὶ κατὰ
ποίαν ἐποχήν; Μέσο. ή. τρία. μέσο. Αρειανόταν. Πικιεσότερα.

5) Ποια ἔργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σποράν.
π.χ. τὸ δισάκινον εἰς αὐτὸν περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμ-
βανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; ..Τά. Δι. Βρύτια..

η. ένα. Ταχιδί. Δικτίνα. Ζωή. Σ. Ο. Υ. Ζωητικόν. Ιν. Βορείων

β) Μὲ ποια γεωργικά ἔργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρί-
ζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ύνι κατὰ
τὴν ἀροτρίασιν (δργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

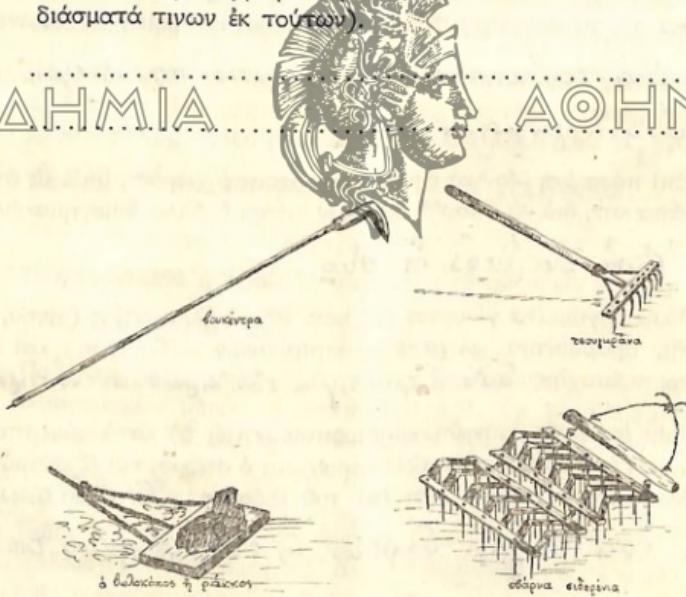
μα ἡ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ όποια κολλῶνται εἰς αύτά. Μὲ ἐλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἡ όποια ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἡ μὲ ἄλλον τρόπον; *Εἰς τὴν ὑπεροχήν τοῦ βουκέντρου ἔχει τὸ πολεμηθεῖ τελλινόν φοιτήν παθέσθαι. (εἰδηρά) αὐτῇ χρεοφέρων οἵ τοι δικαιώμενοι. Βιοπολ.*

2) Γίνεται μετά τὸ ὅργωμα ισοπέδωσις τοῦ χωραφίου (σβάρνισμα, διβόλισμα); *Τόποις πολλομότερον γρινιτόνται μετά τὸ θέρμαντι μονι. Οὐδέρνιο μρα.*

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὅργωθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπὶ κ.ἄ.); Νά γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὧν ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἡ φωτογραφίαι. (*Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων*).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἡ τοῦ κήπου π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

έκάστου και παραθέσατε ίχνογράφημα ή φωτογραφίαν)

Ειναι μεταβολισμοι... έ. καλύπτει τη γεωπονική.....
τό. φυσικής. (μετά)

- 6) Ποια πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὅργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ σι εργασίαι πούν ἐκτελοῦν

.. Μονικ. θ. ζευγολάτην. Ζεργάνι. Οσαν. θίκα. τα.

γν. τα. μν. θίκα. καλιέργειαν. Τ. τα. Βοδρίταν. από ούτα
οποιαδήποτε προσώπο της οικογένειας

- 7) Ποια χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σποράν δοσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἢ σπορά καὶ ἢ καλλιέργεια ἐκάστου εἶδους. Τα. θίκης. μην. ?Εργάντας και. γρίζα. μ. το

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 8) Ποια χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφάς τῶν ζώων π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.α. Τα.. μαραρογία. —
μελια... Στηρίξα. τ. διέργαν. Τι. θεοίσα, σισι..
ἢ μαραρογία. ταν. ηζων. τρογ. μνομέλη

- 9) Πῶς ἐγίνετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμήλων ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο, εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως. Σ. ε. αυλάκια. α. Πανα.

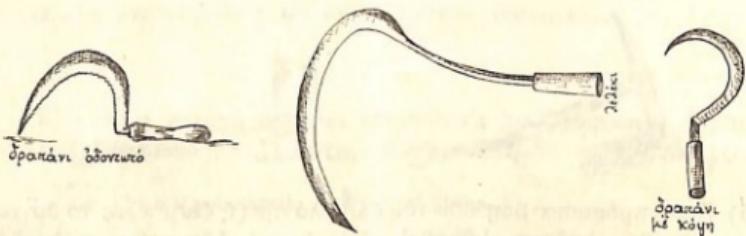
B'. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

a.' Έργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποίον ἔργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ δνομα καὶ ίχνογράφημα ή φωτογραφίαν αὐτοῦ)

π.χ. μὲ τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)

.....
.....
.....
(.....
.....
(.....
.....
.....

'Εὰν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ
ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ
σχεδιάσετε τὰ ἔργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΟΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποιὰ δλλατ ἔργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο
(ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν
ζώων (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). *Νομ. μ. μέρα*

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἔργα-
λείου ἢτο ὁμαλὴ ἢ ὁδοντωτή; (Σχεδιάσσατε αὐτήν).
Ἐ. Λαζαρ. Καζαν. Βιρούδη.

- 4) Πῶς ἢτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσσατε ἢ φωτο-
γραφήσατε αὐτήν). Ο σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;
Η. Σερροπλάτη. Σ. Καζαν. Σ. Σταύρου. Η. Ναυαράλη.
Ο. Καλαϊδή. Αντρίκη. Ζ. Ιωάννη. Λ. Λαζαρίδη.

- 5) Ποιος κατεσκεύαζεν αύτά τὰ θεριστικά ἔργα αλεία (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ά.) Τιγγυνῖται... (εποχής η μεταβολή στην περιοχή)

.....

6) Ήτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δῆλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὅχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὁσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθιῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) ΜΟΧΙ... μάντρα... τυν... Θ. Βαριέν... γι. κισσού
δ.ι. συνεργάτης

β.: Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εις ποιον ύψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἔθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ὅλο κοπτέρὸν μέσον ὁ σῖτος, ἢ κριθή, ἢ βρώμη, ἢ σίκαλις κλπ. Ο. 6. Σταχ. κ. θερινή. αριθμ. 23. 542 20-25 εμ.
κ. αιγαλ. 2. σ. 5. φω. Η-50 γρα.

2) Οἱ —έρικα ποιῶσιν (ἢ πεντελεῖς τὸ κυρούσθι μαζὶ μὲ τὸν οίζαν

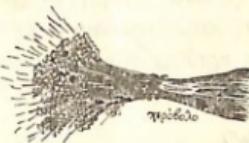
- 2) Οι στάχυες πού έμεναν (ή μένουν) είν τὸ χωράφι μαζὶ μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγουστο (ή πῶς λέγονται).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΑΙ ΤΟΥΡΚΙΚΗ ΛΟΓΟΤΘΕΣΙΑ

- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστας ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιά), τὰ ὅποια παραλαμψάνουν ἀπὸ αὐτοὺς τὰ δράγματα (δραχ̄ιές, πιάσματα, χερίες, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἑδάφους. Μήπως οἱ ἕδοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἑδάφους τὰ δράγματα; Οἱ θερισταὶ τοι δραχ̄ιές γεννήσειν.

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χειρίες) ἐπὶ τοῦ ἔδαφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστά; "Οπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρώνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) ..Τ.Θ.ρού.τ.σ.οντ.α
διν. ἡ ψέψ. δρεπ.ι.δ. ὀ.μον. πον. .ω. .ε.τ.ο.χ.υ.δ....
λεπ.ι.σ.ο.μ.α. . πρ.ι.π. . α.τ.η.γ. . πα.τ.ε.π.ο.γ.ε.ν. . - . .

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζὶ δράγματα; Πολλαχοῦ καλοῦνται δγκαλιές. *Πιγμανίας Χερουβιδές*

γ.' Οἱ θερισταὶ.

1) Ποῖοι θερίζουν: ἄνδρες καὶ γυναῖκες; 'Υπῆρχον (ἢ ὑπάρχον) θερισταί, οἱ ὅποιοι ἥρχοντο ὡς ἐπαγγελματίου δι' αὐτὸν τὸν σκοπὸν ἀπὸ ἄλλον τόπον καὶ ποιον; ?*Ανδρες γανι*.....

.. *γυναικες. ξένων. αἰ. θερισταὶ. θερισταὶ. θερισταὶ*

2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι μὲν ἡμερομίσθιον (μεροκάμπτο) ἢ κατ' ὀποκόπτην (ξεκοπῆς). Ποια ἦτο ἡ ἀμοιβὴ εἰς χρῆμα ή; εἰς εἶδος; Τὸν ἡμερομίσθιον πότῳ μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἡ ἄνευ φαγητοῦ; (Παραθέσατε μὲ τας πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν εἰς τὸν τόπον σας ὄνοματολογίαν). *μερομίσθιον. εἴς*.....

.. *οἰκονομος. τερπον. παροχή. φαγητό. Παραθέσεις. είδος.*
.. *εργαζεν. δισούμηρη. ο. κ. σι. παροχή. Τόπος.*

3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χείρας πρὸς προφύλαξιν, ἵδια τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν; 'Επίσης κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλλοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των);

Και. αἱ. ἄνδρες. γανι. αἱ. γυναικες. εφερον. Τάς. παροχή. (ζυγίνων. προ. πον. τινα. γανισι)

.. *Τόπο. πρώτην. ὑμέραν. εφερον. εἰς. την. μέσην. επαρτείας.*
.. *διήρα. εσάχναι. διά. τα. μη. αἰσθάνωνται. πανων. και. δι. ει.*
να. μη. πονῃ. ει. μέση. των.

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχὴ ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἑβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

*βεβαιω. Πάντα. Ζητεῖσθαι. επι. δευτέροι. οὐ πλεύσιον
επι. οὐ μέραν. τῆς Τρίτης αὐτοῦ πεστε. Κηριονιγ. . . .*

- 5) Ἐτραγουδοῦσσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά. *Δχιτικαιοι γραφουδια.*

*. διν. Ἐτραγουδοῦσσαν. Τό. Διπόγυμα. ὅμιο. δεων
. δ. ζήτησ. πηγαντε. άλιν. Διβέντεν. Δχιδεν. άλοι.
οι. Δηριστοι. Ετραγουδοῦσσαν. Γραφουδια. Σπεργικα. . . .*

- 6) Ποὺ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἔνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυς ποὺ μένουν ἀθέριστοι ; (Εἰς τινας τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυς πλέκουν σταυρὸν ἢ ψαθαν, τὴν ὅποιαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι

θειμον. Καν. επιπλούσιοι ἡμέραι. επι. Δεριδεν. Δέμπον. ιπέργυροι μεραρχαί

*ένοι. μέρος Διπόγυμα. μετανοματοποιητικαί. Διπόγυμα τα Βαγγανα τα
Σέρερον. Εδ. Ι.Α. Οπισια. ταν. καν. δι. αιτία. πασιγενένευσην. μετενοματοποιητικαί
παρνίζει. Επεργεσιών, Ετανασιού, παλαιοτοπια. ?Ωδα. αὐτοί
? Επεργεσ. νοί. τα. πρατήγων. θαμφάμα. μέρη. επι. Διπόγυμ. τοῦ ἐπο-
μινον. Δεριδενοι. Πι. Ετηνιτσ. Ση. ούμ. ο. Σπαρι. επι. Δεριδενοι ήδ
είναι τεραπονιώτερος τοῦ προηγυμένου καὶ δει σύντοι ήδε είναι δηλα
δίσις τον ΒΙΛΛΟΝ. Δεριδενοι*

- δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἢτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμόν ; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; . . . Το. Δεριδενοι. ταν..

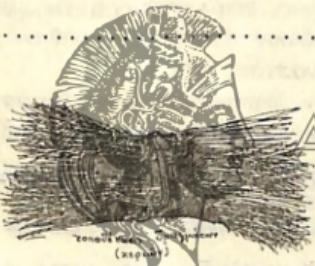
Δεριδενοι. Ετανασιο. Πεντα. Εγένετο. θαμφάμα. μετενοματοποιητικαί

Δεριδενοι. . . .

- 2) Πώς έγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυς καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδε ὡς χειρές, ὀγκαλίες ; Πῶς ἔδένοντο· μὲν κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Ο. αἰαιδεῖς. Δριεῖν. τοῖ. Εταιρεία. ποῖ. ?έδενε. Σοὶ. δέργε
τοῖ. ?έδενε.. μυροὶ. δέρματα.. μὲ.. Σκυλακίο. κατασκευαστα
ε. μένειν. Δεπίν. τοῖ. μαχαίρι. τοῦ. Βιτσού.. Κροκυρο. ποιόνδε
τοῖ.. παλαιμαριάι.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ίδιαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὅρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ὄγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Τοῦ. Κεραίδη. τρίν. Διαγωγήσονν. Δια. τοῖ. Ειδικός. τοῦ
οἱ. Δριεῖσαι.. συνεκεντρώνων.. Τα. δεμάτια. οἱ. ?έδει....
- εγένονται. οἱ. Μέρμαντις. (οἱ. μυροὶ). Φύ. 13-17. Δρυάτων.
- Επονομεύτη πακο. τολούτη. Ζόπη. ίστε. ποίησα. τοῖ. Εταιρεία.
- επεορνιλαγγονα τοῦ τοῦ Κεραίδη.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἥρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

Η. καλλιέργεια. τῆς πατέρας. θρησκευ. από. το 1940.

Η. σποροί. β'. το. εντέμεν. εγάπη. και γίνεται παλαι

τω. φύτευσις. τη. πατέρα.....

- 2) Πώς έγίνετο (ή γίνεται) η ἔξαγωγή (βγάλσιμο) τῶν γεωμήλων ἀπό τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ή μὲ ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ή φωτογραφίαν. Η. Ἐξαγωγή. των γεωμήλων. από. μηχανή^ν πουλινήρητήν εύταινε. γίνεται. μ. τ. δ. λ. π. π. περιεγή^ν ψωρ. Εγώ δεν ο. μηχ. εύταινε. μ. ε. περιεγή^ν.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΛΑΟΝ

- 1) Έσυνθίζετο παλαιότερον η διατροφὴ τῶν ζώων κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ βηρᾶς χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βικρόν); Εσύ ναι, περιγράψατε πῶς έγινετο η καλλιέργειά του, ἐπειτα ή κοπή, ή ξήρανσις καὶ η φύλαξις αὐτοῦ. Παλαιάστερον. δ. εν ενυπολύτεο. ή. διατροφὴ των γίνων. μ. δανίου. γιφ. λ. κ. λ. Δια. ταν. εικοπόν. αντόν. έγχαγ. τοι. δικτελέον. τὸ χωρτὸ τῶν δοριών. διέργασ. μ. δηρανταν. αντ. μ? αν. ε. Σάρικον τα. γίνων. των.....

- 2) Πότε έθερίζετο ο σανός καὶ μὲ πτοῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσσον κ.ἄ.). μ. πόσος δαν.....

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα η φωτογραφίας).....
..... είναι. δρασ. μ. εικόνη. παν ησαργή.
..... ει. τα. πολεον. έρωτηματοδόχοιον.....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἔχρησιμο-ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετικὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ώς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) . Ή εἰ διαμενία (ζύγια). Συγγένεια. τά.
Χώρα, διά. νοι συρράγει. Κατέσπιν. το. εμφανισθει...
. θηριών. θηριών. μον. ψέ. νοι πειρα. τα. μετεγέρσιον. γύμνα
(δίδυο) εν τῷ αγρί.

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεμάτιῶν πρὸς ἀλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλώνι, εἰς τὴν αὐλήν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.
*Τὰ δεμάτια. Θυγατερογράμματα. Εν τῷ φελλότ.,
πών. εὑριέναι. Φ. Εν τῷ αὐλήν. Η. Εὖ. Γαν. .
Θυτερό.*

- 2) Πῶς κολεῖται ὁ χῶρος ὃπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλωνισμὸν δεμάτια. Εἰς τίνας τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά,
θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν;
Υπῆρχε καθωριστέμένος τρόπος τοποθετήσεως;
*Ξελέγετο.. Φ. Εμβονια. Καὶ Δρεπον.. μασινον. το.
. οτόλην. Ετέ. Ξενιτερίων μέσο. ἀγνερνοί.*

- 3) Υπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλώνι διὰ τὸν ἀλωνισμὸν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἔγινετο παλαιότερον ὁ χωρισμὸς τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ὄχυρα εἰς ἄλλον χῶρον, δηλ. ὅχι εἰς τὸ ἄλώνι; *? Οχι.. Γινόταν.*

. Ραινά.. Ξαλινιδησ.

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλήν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; ...
Εν τῷ αὐλήν. Αγλήν. Τού. Θ. Πιτσιέ.

. Συντήδεια. Αγλήν. Σενίτε. Μονή. Εὖ. Τοῦ. Ζωρίον.

- 5) Τό δέλιονί ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσότερας ; ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλάς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του, δηλ. μὲ ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

"Ogo. os. ayacucho. Egyen. Tai. Quito. Tuc...
Bog. n. molt. mid. co. Suis. Tuc.....

- 6) Ἀπὸ πότε ἀρχεται τὸ διλώνισμα καὶ πότε λήγει; *Διεργίε.*

alexas. *Taxias*. *anai*. *zygurus*. *Papros*. *Sent. ylphaeum*.

- 7) Είδη δάλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των). π.χ. χωματάλωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἑκάστου καὶ παραθέσατε σχέδιόντα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) . . .

...Ta záložka... říká můj otec výpravník...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΩΗΝΩΝ
ΤΗΣ ΕΝΩΡΓΕΙΟΣ ΤΟΥ

- 8) Ηώς έπισκευάζεται τό αλώνι έκαστον έτος πρό της εύφορες πτού
αλωνισμού· (π.χ. τοῦ χωματάλωνος· καθαρισμὸς αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γυρροῦ τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲν πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνηθέως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ὀχύρων)... *Επαλειψία παραγάγει μείγματα προστατεύει την πόλην*....

Ἐγένετο γῆ ἐπαρχία τὸν δασὸν μή μηγέτα μόνον
λοιπόν. Μετὰ προτύπων... Ταῦτα ἐγένετο αὐτό. Κατάγει μηδίν.
Οἱ πρεσβύτεροι γέβενται τὸ δασεῖν μη γένεται νέφος τελείν

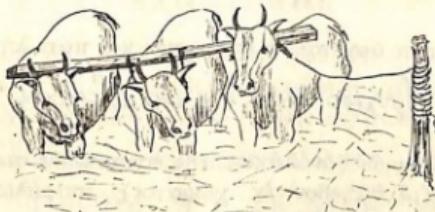
- 9) Ἡ ώς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἔναρξις τοῦ ἀλωνισμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

Orooiadimare. εγέρει. Εντοίχ. Τειτυγ. και. θηραλάκη

- 10) Πῶς γίνεται ή τοποθέτησις εἰς τὸ ἄλων τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἄλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἄλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Τα αθητικά τα δημόσια. Διαβίνω. μή.....
τα στραγγόν. Σηκών.....

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

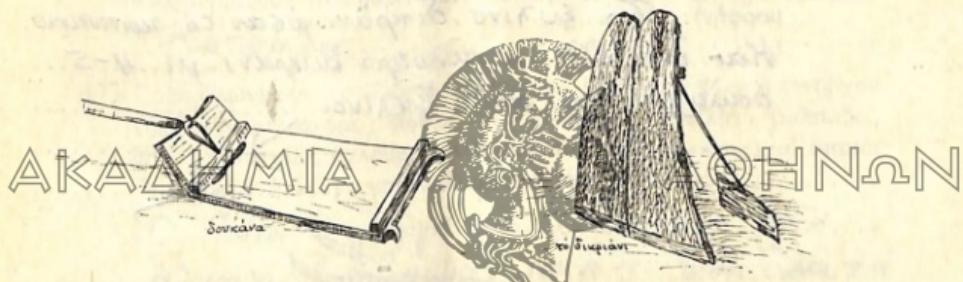
a) Ἀλώνισμα πρὸς ὀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερόμενών ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ ἐύλινος στῦλος, ὕσους δύο μέτρων (κελουσίεις στραγερός, στρούλωμας, δουκάνη, βουκάνη κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὅποιου ἔξαρτωνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ανωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἔτερον ἄκρον τῶν τὰς ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχωνται γύρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Δει. Βοῦρχι. Σελ. Ιων. τοι. βίνα. περιεγέρωνα
?Ξειδέφα.....

β) Πῶς ζεύνονται οἱ βόες, τὰ ἀλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνόστυλον μὲ τὰς ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές, αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδέμενα εἰς σειράν διὰ σχοινίου, τὸ ὅποιον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν λαιμὸν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ Ἰχνογραφήματα).....
 Τοι. Βοδία? Εξεύσηται. έ. γνήσια.....
 Τοι. ἀλογα.. μί. σχοινί.. δέμηρένο. έ. π. τ. η. θαυματού
 ουπάσου.. αλόγον.....

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκητης σανὶς εἰς ἐν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὁπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἔλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἔξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἔζευγμένων ζῷων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷς εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχάνημα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάνα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποια δημητριακά. Ἡλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά μὲν ἀλωνιστικὸν μηχάνημα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὅσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἥλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῷων ζευγνυούμενων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

Τοι. Βοδία? Εξεύρεν.. ἀλωνιστικόν. μηχανήμα.....
 πλ. θνομείηντα.. δουκάνα. (νεοίργη ἀπόμη).
 ξισο. φριαγμένη. από. γνήσιο, σανιδιά, ή. ζά. σιά. λιν.
 μιέν. πλαν. δοτιαρική. μί. παρτικές. μικρές. ο. πρές.
 διά. ν.ο. ζεμαντίγηρ. τά. αγγεια. περι. χυταρίγηρ. Τοι. εβί. γης

- δ) Από ποίαν ώραν τής ήμέρας ἀρχίζει ό ἀλωνισμός, κατά ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ νὰ ἐπαναληφθῇ τὴν ἐπομένην. ; *Ἀρχίζε...
αὐτα. πρὸς πρωὶ... μοι. τελευτ. το. μεθηέρι....
12,30.. με.. λ'. ὥρ.. μοι. ὅλο. τὰ. ἀπογυμνα. ἀποδούντο
με. τὰ. Δικηνίσμοι. μοι. τοι. ἀποθημένη. τοῦ. αἰσον. κ. 1*

- 12) Ποια ἄλλα ἀλωνιστικά ἔργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινας τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅπτοιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὁδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρῳ μορφήν): *Το. ζυγό. δικράνι. μελί. το. πατητίκω.
Και. ἔτο. ζυγό. μεγαλυτρο. δικράνι. με. 4-5...
δαμάζο. μοι. αὐτα. Σιδηνοι.*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΓΗΝΩΝ

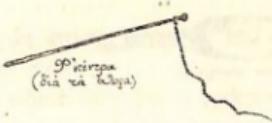
- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἔρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅπτοιον διαγράφουν τὰ ζῷα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχάνημα τοὺς ἀκόπους στάχυς; *Όχι... Υετερο. τα. παγκαθέν. μερι. διλινισμῶ
α. γεωργ. Σεγύρη. το. οίγυρο. ταιν. Ελάγην. μι. το
δικράνι. ται. αναμο. ειβι. φει. ναι. δελικι. θεφην. δλοι. οι. ιαχυ.*

- 14) Ήτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῷων; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὐτῆι βουκέντρι ἀλλαχοῦ φ' κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευή της; (Σχεδίαστε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

*Τιπηργε. πάνα. γ. δελικο. Βεργα. ταιν. Σδω.
δι. νομογρα. φιντρα.*

- 15) Πώς λέγεται ή ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἡλωνίζοντο καθ' ἡμέραν . *Ιεράμα.. οἴδημαν.....*

*ιεράμα.. μια.. ελάσιν.. άθλασι. ηερμις. γαρές. ερει
διό.*

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπόν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)
Κοτσαλά

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ Ἰδιος ὁ γεωργός με ἴδικά του ζῆντας ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχον ὀικόμη) εἰδικοὶ ἀλωνισταί (ἐν Αίτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. ταστάνηδες, καλούμενοι ἀλωνισταί εἰς ἀγωγιάτες), οἱ φότοι
τούς βρούσι τὰ μέλοι καὶ ανελάμβανον τὸν ἀλωνισμὸν

*Ο.. ιδιος.. ὁ.. γεωργός.. μι.. ζεινα.. του.. για..
ἀλωνιζε.. λεοντίνην.. ε.. γειν.. τι.. δια.. ολα.. τά
τυρζα.. με.. τη.. διαγωνισ.. τη..*

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲν ζῆντας καὶ μὲ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

*πληξι.. τε.. κοπάνι.γμος.. με.. χονδρον.
γιλον.. γιν.. εγγινα.. παπανι*

- 19) Ο κόπανος οὗτος πώς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποιὸν τὸ σχῆμά του;

*ελιξιρο.. ποπανο.. και.. ματιβιμα.. γιτι.. διπα..
ρε.. διγα.. εκι.. μίτη.. 15.. μ.. και.. παρχ.. 5.έν.. διεμιρο
και.. εγγι.. σχημα.. παρμαγιτο.*

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
 Διὰ ποια δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου
 (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.)... *Δυνατός μὲν τα χυροίξι...*

Κόπανος στροφηλός

Ξύλο καρπούλινο ξύλο τὸ καρπούληρα
 μικρού πυρὸν δημητριακῶν...

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο: μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν; *Τὸν ταχὺν κέρα μυνόν. Μ. π. ς. σ. μ. μ. γ. τ. ι. ν.*

*τε. δι. μαγνικό, Τ. ον. πεντρον.. τῆς ποιοχρή.. περιβεβαγχον
 - έγνιτα.. θ. το. χυράζε..*

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
 'Εγίνετο τοῦτο ἀπ' εύθειας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
 Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων; (Περιγράψατε λεπτο-
μερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυς,
παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

.....Εὐεργ.ων.νεα..μαι? οὐεργιν. μισι. πεπ.β.φ.τ.α..αποι..Εστάνω

.....ζει ματζην.. γενοσαν. το. πεπάνι.εμει., το. δ. ποι.οντάνι πίληω
μων. δη.. το.ν. πχωρισμει.. το. πεπαρην. μων.επι.δ. την. θεγρο-
πειην.. Τέλ. αλεξιν.....

22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζάρων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου,
ἐτραγουδοῦντο τραγούδια; Ἐὰν ναι, ποῖα;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μῆππας ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις, διὰ τὸν
συντονισμὸν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας; Ιδίαι. ψαγονινι!

το. τι λανισμει.. δει. ένεραγνινεδιντα... Τέλ. επισχν. δέμα
.. ψαγονινι.. ναι.

23) Πότε τὸ πρῶτον ἔγινε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.
Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμὸς κλπ.). (Περιγρά-
ψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ Λαζαρίδη ΑΘΗΝΩΝ

β'. Λίχνισμα

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν
Αίτωλίᾳ: λειῶμα, ἐν Κρήτῃ: μάλαμα). Μὲ ποιὸν ἔργαλεϊον σωρεύεται
τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο· (εἰς Κρήτην:
θρινάκι, εἰς Αίτωλίαν καὶ Πελοπόννησον: δικριάνι, ἀλλαχοῦ: δικιργιάνι)
καὶ ποιὸν τὸ σχῆμα αὐτοῦ.....
(επικριματικό). επιφεντα

‘Ο σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπόν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο

Τέλος... φίδιφο... παντα... εὐχόμενα!.. οὐαὶ τῷ
σκέψαν.. Τοῦτο.. δέλαι.. να.. περιπλανεῖται.. το.. μεταβολής.

- 2) Μὲ ποῖον ἑργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογράφήσατε τοῦτο)

μὲ.. συγγρα.. φτυ. αρι.. και.. μὲ.. το.. παραπλα..
νεινόμενοι.. τοῦ.. ελεύθερο.. βιζυροφάγε.. (μεταβολής)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνεμίζει)· ἄνδρας γυναικα εἰδικὸς λιχνιστής ἐπ' ἀμοιβῇ ;

και.. οἱ.. δύο..

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἴς τινας τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κοντύλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζέφων, ώστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῆτος κλπ ;

κόντυλοι... μὲ.. τοῦ.. βιστή.. την.. ὄγρια...
(δικαδή.. ζημαρτυρία.. γιδια.. γραπτα)

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζεῦξις τῶν ζέφων διὰ τὸ δεύτερον, ώς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾶται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαθούλισμα καὶ καρπολόνεμα) διὰ ποία δημητριακά συν-
τηθίζεται τοῦτο ... *Πλά. I.V. εἰς γράφων... μ.τ. Μ. Δονιάνας*

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

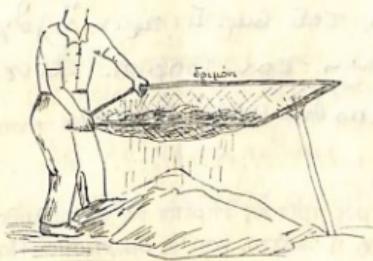
Μ.τ. Δονιάνας.

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπὸ μακρυνομένων τῶν δένων αὐτῶν
ὑλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ διὰ σλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὑλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) *M. I. Καστρο*.

πυρ.. εγέρνα.. δειγμόνια.. οξειδινά.. μι. τις..
Οιχνιστικός.. πυχανός.. τ.ο. χειρισθ.

- 7) "Οταν ἔτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπός σχηματίζεται εἰς σωρόν; Μὲ ποιὸν ἐργαλείον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλείον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ;

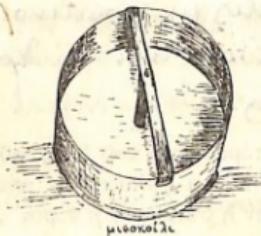
Ο. Καρπος εγκαταστατο. εῆ σωρον. μ. τι.
φτυαρι. μ. εἶναι. δανιδ. πων. επιφρω. τα βιβλία
Ἐπιντον. μ. το. φτυαρι. Καταμαννον. Glareo. έστ. τον
Βιβλον.. Και. δηλ. Επιφρων. το. αετονον. την. επιφρων.

- 8) "Αλλαζει μα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπός (σῖτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. *Δικτ. επιτριπ. δρων.. νο. Σειραίδων*
Γ.ο. εσχηματ. του. ουραν. πειν. ζερδη. δ. διμανισθις,
μοι. εινεράδη. Ιαν. φόροι. οικει. δι. π. ο. την. εινεργη
ζερνιο. ή. οικοδομησθις.. τειν.

- γ'. 1) Ποῖαι δοφειλαί πρὸς τρίτους ἔπειτε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἄλωνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. "Ηρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἄλωνι; Μὲ ποιὸν μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητά του είς όκαδας, είς κοιλά κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ίχνογράφημα αὐτοῦ βλ. κατωτέρω σχετικάς εἰκόνας).....

.....Στοιχεῖα. ο. μούρα... 12. θυαισιαν.....

2) Ποια ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἰδος εἰς τὸ ὄλωνι;

- α) τὸ παπαδιάτικο, +
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο, +
- γ) τὸ γυφτιάτικο, +
- δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παρασθέσατε ίχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγὴ (ὁ καρπός) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ· ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποια δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἔκαστην περίπτωσιν τὰς σχετικάς συνηθείας) ..Εζ. Τειν. απαδίνεις.. ἀγριαδρ. α.....

.Και.. ὁσι. θέριν. ταΐσις αποδίνεις. εζ. Καυκάσια
Ζωή. σπιρίδη.....

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρωνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸ ἀγρόν καὶ παρὰ τὸ ὄλωνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εις την υπαιθρον ; Εδ. αιγαριν... Και έξω...
... και... αιγαν... φτιαχνια... θματικ...
... διτσ... γυραζι... ζη.

- 5) Πώς έγίνετο (ή γίνεται) ή διαλογή του σπόρου. Κατά την διάρκειαν του θερισμού ἀπό τους καλυτέρους στάχυς ή μετά τό άλωνισμα ;
..... Μετα... τα... διλινθρι... ανινθ... με... πεσμανα....
..... Αγράν... ποια... ποια... ποια... διαρχην. αν. ποια... περισμω
..... Α. ποια... τα... περιγραφη... ποιαμα....
- 6) Μήπως όπου γίνεται ή διαλογή του σπόρου πρό τοῦ θερισμοῦ κατασκευάζεται τότε ή μετά τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων, τὸ δποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ είκονοστάσιον ή σπισθεν τῆς θύρας κλπ ;

Ο. XI.

Πώς λέγεται ή πλεκτὴ αὐτη ; Ποιον τὸ σχῆμα της ποῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποιὸν σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνῳ :

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ήμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἄναμμα φωτιές εἰς τὸ υπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἐσπέρας 23 Ιουνίου (Κληδόνου), 'Αποκριές, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ 'Ιούδα), ἐσπέρας τῆς 31 Αύγουστου κλπ.)

Ανάβον. φυσια... εδ. των. αιγαν. ποι. απικεν. Ιων.
1^η. Μαρτίου.

Εις ποίας ήμέρας, ποίαν ώραν καὶ εἰς ποιὸν μέρος ;

1^η. Ηλεφτιν... πρων... πεωι!.. γριν... δ. ηλιο...
λεγη... εδ... ποι... αιγαν... ποι... απικεν... δ. παρειδ...

- 2) Πῶς λέγεται ἡ φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

.....*Μαργαρίτης. φωτιά.*.....

- β'. 1) Ποῖοι ἀνάπτουν τὴν πυράν παιδιά, ἥλικιωμένοι, ποῖος ἄλλος;

.....*Θερμήγος. τῆς. οἰ. παραγν. φωτιά. που. γράπτ. εις
ενάκει. την. φωτιά. πεστέλλει. δυνατά. μετ. ?^τ. ἀλλ. μέρη.*

- 2) Ποῖος ἢ ποῖοι συλλέγουν τὰ ἔύλα, θάμνους κλπ. διὰ τὴν πυράν.
Τὰ κλέπτουν; "Αν ναί, ἀπὸ ποίον μέρος; ? Οχι μέρης.

.....*Γινόμεν. τα. οἰ. παραγν. τῆς. φωτιά. μέρης. η. θέματα.*

- 3) Πῶς γίνεται ἡ συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

.....*Τα. ιχθυ. αγαθορικά. τα. οἰ. φέματα*

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν;

- 1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ἕστρια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα

*Αναίκην. την. φωτιά. δεῖ. νοι. ενόμον. οι. φίλοι. αἱ
λύγοι. Τα. μέρη. την. λαζαρά. δια. μοι. μετεγρ. την
οπι. μετανοια. μοι. τείλοι. πρώτη. Επει. μὲν μετα
"Εδήμος. φιλόχοο. τον. θέλων. τίνει.....*

- 2) Πηδήματα, χοροί γύρω ἀπὸ τὴν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

*Πρώτος. μετά. ζητ. φρεσ. Επιφωτιά. οἱ. θερμήγος. εἴς
οἰ. παραγν. μοι. θεμελιώτη. ?^τ. ἀλλ. μέρη.....*

Δεύτης. Μαργαρίτη. μετά. εξην. οι. φίλοι

*Επη. Τυχε. πεν. πρότ. οἱ. παραγν. δι. Γαντανίγεν. οἱ. φίλοι.
οἱ. μην. οἱ. παραγν. μετά. τὸ. επιν. μοι. τῷ. φίλοι. οι. φίλοι
εῖναι. Εύχομαι. αὐτῷ. τῷ. γενιν. τῷ. μην. έγων. φίλοι*

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυράς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουσοδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιᾶς κλπ.)

.....ΟΧΙ.....ΣΙΛΒΕΣΤΡΑ.....

- 4) Καίονται (ἢ ἔκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατά τὸ Πάσχα ὁμοιώματοῦ Ἰούδα (περιγράψατε λεπτομερῶς)

ΟΧΙ

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφήν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΣΟΣ
Β' ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΞΑΝΘΗΣ
4/ΘΕΣΙΟΝ ΔΗΜΟΤΙΚΟΝ ΣΧΟΛΕΙΟΝ ΜΑΡΓΑΡΑΝΩΝ

Αριθ. Πρωτ. 138

Πρόσ

Τήν 'ΑΚΑΔΗΜΙΑΝ ΑΘΗΝΩΝ (Κέντρον
Ερεύνης τῆς Ελλήνικῆς Λαογραφίας)

Εἰς οἱ θάνατον

Θέμα: 'Υποβολή έρωτηματολογίου διά
γένου διαδικασίας έργα-
λεῖα κ.λ.π.

Εἰς έκτελεσιν τῆς ὥπεριθ. 2882/28-II-89
Δ/γῆς τοῦ ι. Επιθεωρητοῦ Δημοτικῶν Σχο-
λείων Β' Εκπαιδευτικῆς Περιφερείας Ξάν-
θης

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Ἐν Μαγγάνοις τῇ 7-ΙΖΕΙ 1970

ΑΘΗΝΑΙΩΝ
Διευθυντής
Θεοφίλετα
Πασίνης Γαβριήλ

·ο

Διευθυντής